

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 11.03.2026

Meie 06.04.2026

nr 1-6/3425-1,SIM/26-
0320/-1K
nr 8-2/1861

Siseministri määruse „Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel rahvusvahelise kaitse ja ajutise kaitse taotlemise ning elamisloa andmise kord“ eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Siseministeerium esitas Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks siseministri määruse „Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel rahvusvahelise kaitse ja ajutise kaitse taotlemise ning elamisloa andmise kord“ eelnõu (*eelnõu*). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

- 1. Eelnõu §-de 12 ja 13** kohaselt peab taotleja esitama nõutud dokumendi või esitama selgituse selle puudumise kohta. Sõnastust „või selgitus selle puudumise kohta“ kasutatakse nendes paragrahvides läbivalt. Eelnõu seletuskirjas on näidetena toodud olukorrad, kus taotlejal ei pruugi objektiivsetel põhjustel olla võimalik originaaldokumendi esitada. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul seaduse põhitekstis kavandatud sõnastus võimaldab tõlgendamist, et piisab üksnes selgitusest, mille sisu on samuti lahtine. Palume kaaluda, kas parem oleks kasutada sõnastust „või mõjuval põhjusel selgitus selle puudumise kohta“. Samas ka sellisel juhul võib tekkida küsimus, kes ja millistel alustel hindab selgituse ja põhjuse piisavust. Mainitud ebaselguse tõttu võib tekkida olukord, kus näiteks Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) ametnik otsustab sisuliselt lapse hooldusõiguse teostamise üle (ehk kes vanematest hakkab hoolitsema lapse eest olukorras, kus kõiki dokumente, mis tõestaksid hooldusõigust, ei ole võimalik esitada). Justiits- ja Digiministeerium palub sõnastada kavandatud sätted selliselt, et hooldusõiguse üle otsustamine PPA poolt oleks välistatud.
- 2. Eelnõu § 14** lubab sisuliselt nii-öelda alternatiivtõendeid olukorras, kus perekonnaseaduse (PKS) kohaselt saab eestkostet kinnitada ainult formaalse aktiga. Palume analüüsida kavandatud paragrahvi koostoimet PKS-is sätestatuga ning vajadusel muuta eelnõu sõnastust või täiendada seletuskirja selgitusega PKS-ga kooskõla kohta.
- 3. Eelnõu § 17 lõike 4 punkti 2** kohaselt kinnitab kutse allkirjastamisega kutsuja, et tal on legaalne sissetulek, mis tagab tema ja tema perekonnaliikmete toimetuleku Eestis. Kas kavandatu laieneb ka olukorrale, kus kutsujaks on alaealine? Justiits- ja Digiministeerium juhib tähelepanu sellele, et alaealiselt ei saa nõuda legaalset sissetulekut näiteks vanemate ülalpidamiseks. Palume vastavat eelnõu punkti täiendada nii, et oleks üheselt selge, et sissetuleku kinnituse esitamise nõue laieneb üksnes täiskasvanud kutsujatele.

4. **Eelnõu § 17 lõike 6 punkti 2** kohaselt peab kutsuja kinnitama, et lapse Eestisse tulek ei kahjusta lapse õigusi ega huve ja ei halvenda tema majanduslikku ega sotsiaalset seisundit. Lapse parimatest huvidest lähtudes võib esineda ka selliseid olukordi, kus lapse õiguste ja heaolu tagamine võib mõnevõrra halvendada tema majanduslikku või sotsiaalset seisundit. Näiteks vanemate kolimisega teise riiki võib kahaneda perekonna sissetulek või väheneda lapsele harjumuspärane elamispind, kuid samas saab laps jätkata hariduse omandamist. Seetõttu ei saa eelnõus kavandatud kinnitusi nõuda igas olukorras. Palume kavandatud sätte sõnastada selliselt, et see arvestaks majandusliku heaolu ja sotsiaalse staatuse kõrval ka muid lapse huve.
5. Palume arvestada kooskõlastuskirja lisas esitatud eelnõu seletuskirja failis jäljega tehtud märkustega eelnõu mõjuhindamise kohta ning muude tähelepanekutega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: Eelnõu seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Maria Sults 58663067
Maria.Sults@justdigi.ee

Karen Alamets
Kertu Tuuling